

Wordt Brussels Airlines opnieuw een staatsbedrijf?

De Morgen - 02 Apr. 2020

De coronacrisis brengt Brussels Airlines in serieuze problemen. Als de regering niet te hulp schiet, gaat de maatschappij mogelijk over de kop. Een groep experts zou zelfs een nationalisering overwegen. 'Gewoon doen: als het brandt, moet je blussen', zegt econoom Paul De Grauwe.

De vliegtuigen van Brussels Airlines staan al twee weken aan de grond en blijven daar nog zeker tot 19 april, tenzij voor een eventuele repatriëring. De maatschappij voert voorlopig geen lijnvluchten uit en ziet haar inkomsten helemaal opdrogen. Dat maakt haar tot een van de vele economische slachtoffers van deze crisis, maar zeker niet de minste. Het bedrijf zorgt voor 3.500 rechtstreekse jobs. Daarnaast zijn ook tal van andere bedrijven en sectoren ervan afhankelijk, denk maar aan Brussels Airport en de toeristische sector.

Brussels Airlines greep eerder al in aan de uitgavenkant. Zo staat het gros van het personeel op tijdelijke werkloosheid. Toch zal dat niet volstaan om deze crisis het hoofd te bieden. Volgens koepelorganisatie International Air Transport Association (IATA) hebben de meeste maatschappijen een liquiditeitsbuffer van zo'n drie maanden. Met andere woorden: als dit nog een tijdje blijft duren, raakt het geld op. Brussels Airlines heeft cash nodig.

Economic Risk Management Group

Bij de regering is 'alle hens aan dek' tegenwoordig het motto. Om de grote Belgische bedrijven uit deze crisis te redden, richtte het de Economic Risk Management Group (ERMG) op, een groep experts die belast is met de redding van grote Belgische bedrijven in deze gezondheids crisis. Die wordt voorgezeten door de CEO van de Nationale Bank Pierre Wunsch en Piet Vanthemsche, ex-voorzitter van de Boerenbond en ervaren bestuurder. Over welke mogelijke maatregelen op tafel liggen, willen de ERMG-leden niet uitweiden.

Volgens de Franstalige nieuwszender LN24 ligt er alleszins één verregaand scenario op tafel: een hernationalisering van Brussels Airlines. Bronnen binnen de regering bevestigen aan De Morgen dat daarover gesprekken lopen met Brussels Airlines, al liggen er naast deze ingreep ook nog andere opties op tafel. Binnen enkele dagen zou de knoop worden doorgehakt.

Blussen

Het is een scenario met vurige voorstanders, maar ook met tegenstanders. Paul De Grauwe (London School of Economics) behoort tot de eerste categorie. "Gewoon doen. Als het brandt, moet je blussen. Brussels Airlines kan functioneren in normale omstandigheden. We mogen dit bedrijf niet laten vallen als gevolg van de coronacrisis. Nationaliseren is een goed idee. Eens deze storm is gaan liggen, zien we wel weer verder."

Anderen zijn veel voorzichtiger. "Een tijdelijke of gedeeltelijke nationalisering zou misschien kunnen als laatste redmiddel", zegt transporteconoom Eddy Van de Voorde (UAntwerpen). "Mogelijk zal het zelfs de enige optie zijn. De overheid moet hierin mee, zodat Brussels Airlines kan overleven." Een volledige nationalisering sluit Van de Voorde uit. "Europa zou dat nooit toestaan."

Europa

De Europese Commissie draagt haar regels rond mededinging hoog in het vaandel. In normale omstandigheden zou zo'n ingreep inderdaad nooit kunnen. Maar vragen drastische tijden niet om drastische maatregelen? De Commissie rekte haar staatssteunregels zelf al maximaal op om de coronacrisis het hoofd te bieden. Als een nationalisering nu niet zou kunnen, wanneer dan wel? "Er gaat op dit moment veel op de schop, maar de Commissie zal toch willen vasthouden aan de eerlijke concurrentie", zegt professor Steven Van Hecke, expert Europese politiek aan de KU Leuven. "Mocht Europa hier een nationalisering toestaan, dan scheidt het een precedent voor andere landen. Dat zal men willen voorkomen."

Al is er misschien een sluiptweg. "Als België nu beslist te nationaliseren, kan Europa daar niet meteen over oordelen", zegt Van Hecke. "Dat neemt normaal weken, zelfs maanden in beslag. De overheid zou erop kunnen gokken dat het pas in een post-coronatijdperk wordt teruggefloten. En dan is het ergste leed misschien al vermeden."

Ann De Boeck